

មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា (ភាគ ១)

ដោយមេធាវី សូ មូស្សេន្ទី*

១. សេចក្តីផ្តើម

នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បណ្តឹងសាទុក្ខទៅតុលាការកំពូលមានសារសំខាន់ ដោយហេតុថា នេះគឺជាដំណាក់កាលចុងក្រោយ ហើយបិទផ្លូវតវ៉ា។³⁵ បើសិនជាតុលាការកំពូលច្រានចោលបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវី ហើយតម្កល់សាលដីការរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ (ហៅកាត់ថា សាលាឧទ្ធរណ៍) ទុកជាបានការ នោះប្រហែលជាមេធាវីមិនអាចប្តឹងតវ៉ាទៅតុលាការណាទៀតឡើយ។³⁶ នៅក្នុងអត្ថបទនេះ អ្នកនិពន្ធឆ្ពោះទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខតាមមាត្រា ៤១៩ “មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ” នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

២. មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខទៅតុលាការកំពូល បើកផ្លូវឲ្យភាគី³⁷ ប្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីឲ្យតុលាការកំពូលបដិសេធសាលដីការនេះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត បណ្តឹងសាទុក្ខមានអានុភាពបង្កង់ការអនុវត្តសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍។³⁸ ដើម្បីឲ្យតុលាការកំពូលបដិសេធសាលដីការសាលាឧទ្ធរណ៍ បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវសំអាងទៅលើចំណុចដែលមានរាយនាម

* លោក សូ មូស្សេន្ទី បច្ចុប្បន្នគឺជាសហមេធាវីការពារក្តីជាតិក្នុងសំណុំរឿង០០៤ នៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ហើយក៏ជាស្ថាបនិក និងជាមេធាវីនៅការិយាល័យមេធាវី អេសភីខ្មែរឡេហ្គាល ដែលមានអាសយដ្ឋានផ្ទះលេខ ១៥ ផ្លូវលេខ៣២០ សង្កាត់បឹងកេងកង៣ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ។

³⁵ សូមមើលមាត្រា ៤៣៩ ចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា “... ប្រសិនបើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានបដិសេធ នោះសេចក្តីសម្រេចដែលតវ៉ាមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ។ អ្នកប្តឹងសាទុក្ខមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យប្តឹងសាទុក្ខជាថ្មីម្តងទៀត អំពីសាលដីការដែលនោះទេ។”

³⁶ លើកលែងករណីបណ្តឹងសើរើ ជាអាទិ៍ សូមមើលមាត្រា ៤៤៣ ដែលចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា “បណ្តឹងសើរើ គឺជាផ្លូវតវ៉ាមួយប្រឆាំងនឹងសាលក្រម និងសាលដីការដែលស្ថាពរ ហើយដែលមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ។”

³⁷ ចំពោះភាគីដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខបាន សូមមើលមាត្រា ៤១៤ ចំណែកសេចក្តីសម្រេចដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខបាន សូមមើលមាត្រា ៤១៧ ចំពោះទម្រង់នៃការប្រកាសបណ្តឹងសាទុក្ខ សូមមើលមាត្រា ៤២២ ហើយរយៈពេលដើម្បីប្តឹងសាទុក្ខ សូមមើលមាត្រា ៤២០។

³⁸ ចំពោះអានុភាពផ្សេងទៀត សូមមើលមាត្រា ៤៣៥។

ក្នុងមាត្រា៤១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ មាត្រានេះចែងថា៖

មាត្រា³⁹ ៤១៩៖ តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចក្នុងករណីដូចតទៅ៖

- សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ
- អសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការ
- ការរំលោភអំណាច
- ការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់
- ការបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការ ដែលច្បាប់បញ្ញត្តិថាត្រូវទុកជាមោឃៈ
- ការមិនបានសម្រេចលើពាក្យសុំរបស់អយ្យការ ឬភាគីកាលណាពាក្យបណ្តឹងសុំនោះ ធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់
- ការបំភ្លៃអង្គហេតុ
- ការផ្ទុយគ្នារវាងសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេច។

២.១ សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ

សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ សំដៅទៅលើសមាសភាពនៃអង្គជំនុំជម្រះរបស់តុលាការជាន់ក្រោមដូចជា សាលាឧទ្ធរណ៍ សាលាដំបូង ជាអាទិ៍។ សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការមានជាអាទិ៍ដូចជា សាលាឧទ្ធរណ៍មានសមាសភាពចៅក្រមដែលក្នុងករណីរឿងក្តីដែលបង្វិលពីតុលាការកំពូលដើម្បីជំនុំជម្រះសារជាថ្មីជាលើកទីពីរ ការមិនមានសមាសភាពបីរូបនៃចៅក្រមនៅសាលាដំបូងជំនុំជម្រះសេចក្តីក្នុងរឿងក្តីបទឧក្រិដ្ឋ និងសមាសភាពនៃតុលាការដែលមានវិសមភាពនៃមុខងារចោទប្រកាន់ ស៊ើបសួរ និងជំនុំជម្រះ។ កាលណាសាលាដំបូងឬសាលាឧទ្ធរណ៍ ជំនុំជម្រះក្តីដោយមានសមាសភាពមិនស្របទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវដោយច្បាប់⁴⁰ នោះជាមូលហេតុដែលនាំឲ្យតុលាការកំពូលបដិសេធសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការទាំងនោះ។ គោលបំណងសំខាន់នៃចំណុចទីមួយនៃមាត្រា ៤១៩ នេះគឺថា ភាគីនៃរឿងក្តីត្រូវទទួលបានការ

³⁹ កំណត់សម្គាល់ កាលណាអ្នកនិពន្ធប្រើតែមាត្រា ដោយមិនមានបញ្ជាក់ច្បាប់ណាច្បាស់លាស់ គឺអ្នកនិពន្ធសំដៅតែទៅលើមាត្រាទាំងឡាយនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៧ប៉ុណ្ណោះ។

⁴⁰ ករណីខ្លះច្បាប់កំណត់ការមិនគោរពលក្ខខណ្ឌតម្រូវនេះនាំឲ្យមានមោឃភាពសេចក្តីសម្រេច ដែលចេញដោយតុលាការទាំងនេះ សូមមើលមាត្រា ៥៤ មាត្រា ២៨៨ និងមាត្រា ៣៧៤ ក្នុងលេខយោងខាងក្រោម ទោះបីជាហេតុផលនេះដូចគ្នានឹងចំណុចទី៥ នៃមាត្រា ៤១៩ “ការបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការ ដែលច្បាប់បញ្ញត្តិថាត្រូវទុកជាមោឃៈ” ក៏ដោយ ក៏ប្រហែលជាគេអាចអះអាងបានដូចគ្នាជាមូលដ្ឋានដើម្បីប្តឹងសាទុក្ខទៅតុលាការកំពូលបានដែរ ឈរលើមូលហេតុសមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ។

កាត់សេចក្តីដោយចៅក្រម ដែលមានសមាសភាពថ្មី គំនិតថ្មីមិនពាក់ព័ន្ធពីអ្វីដែលខ្លួនធ្លាប់បាន ពិភាក្សា ឬសម្រេចសេចក្តីពីមុន ព្រមទាំងប្រកាន់ភាពមិនលំអៀង មានអព្យាក្រឹតភាពដើម្បីផ្តល់ យុត្តិធម៌ និងស្វែងរកការពិត។ ខាងក្រោមនេះគឺជាសេចក្តីបកស្រាយទៅលើករណីនីមួយៗដែល គេយល់ឃើញថា ជាសមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ។

ករណីទីមួយ គឺនៅពេលដែលមានការបដិសេធ ដោយតុលាការកំពូល លើសាលដីកា សាលាឧទ្ធរណ៍ហើយតម្រូវបង្វិលឲ្យសាលាឧទ្ធរណ៍កាត់សេចក្តីឡើងវិញ ច្បាប់កំណត់ថា សមាស ភាពនៃអង្គជំនុំជម្រះនៃសាលាឧទ្ធរណ៍នៃការជំនុំជម្រះលើកទី២នេះ ត្រូវមានសមាជិកថ្មីផ្សេងពី សមាសភាពពីមុន។⁴¹ បើសិនជាសាលាឧទ្ធរណ៍មិនប្តូរសមាសភាពថ្មី តែយកចៅក្រមដែលកាត់ សេចក្តីលើកទីមួយមកចូលរួមជំនុំជម្រះលើកទី២ នោះសមាសភាពនៃអង្គជំនុំជម្រះនេះគឺមាន ភាពផ្ទុយនឹងច្បាប់ ដែលជាមូលហេតុនាំឲ្យតុលាការកំពូលអាចច្រានចោលសាលដីកាសាលា ឧទ្ធរណ៍បាន ដោយយោងលើមូលហេតុសមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ។

ករណីមួយទៀត(ករណីទីពីរ)នៃសមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ ដូចជាការជំនុំ- ជម្រះរឿងក្តីបទល្មើសឧក្រិដ្ឋនៅសាលាដំបូងដែលច្បាប់⁴² តម្រូវឲ្យមានសមាសភាពចៅក្រមបី រូប⁴³។ បើសិនជាសាលាដំបូងមិនគោរពតាមបញ្ញត្តិនេះ ដោយមានសមាសភាពចៅក្រមមួយ រូប នោះជាការកាត់សេចក្តីដែលសមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ។ ក្នុងករណីនេះគេអាច ចោទសួរជាឧបមាថា បើសិនជានៅសាលាឧទ្ធរណ៍មិនមានភាគី⁴⁴ណាមួយ លើកពីសមាសភាព

⁴¹ សូមមើលមាត្រា ៤៣៩ ត្រង់ចំណុចពាក់ព័ន្ធចែងថា "...កាលណាតុលាការកំពូលបដិសេធសេចក្តីសម្រេចដែល គេតវា តុលាការកំពូលបញ្ជូនរឿង និងគូភាគីនៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍មួយផ្សេងទៀត ឬនៅចំពោះមុខ សាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល ប៉ុន្តែមានសមាសភាពផ្សេងពីសមាសភាពមុន"។ យ៉ាងណាក៏ដោយ គេមិនត្រូវយល់ ច្រឡំថា សមាសភាពនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលត្រូវកាត់សេចក្តីជាថ្មីលើរឿងក្តីដដែល ក្នុងករណីដែល មានការប្តឹងទាស់នឹងសាលដីកាកំណត់ចំពោះសាលាឧទ្ធរណ៍ សូមមើលមាត្រា ៤១៥ "សាលដីកាចេញតាម បណ្តឹងទាស់" ត្រង់ចំណុចពាក់ព័ន្ធថា "រឿងត្រូវលើកមកជំនុំជម្រះនៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល..." ។ ដោយ ហេតុ មាត្រា ៤១៥ នេះមិនមានចែងលម្អិតពីពាក្យ "សាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល" អ្នកនិពន្ធយល់ថា មាត្រានេះសំដៅ លើសមាសភាពដដែលនៃអង្គជំនុំជម្រះរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលការបកស្រាយនេះ យោងទៅលើមាត្រា ៤៣៩ ខាងលើ។

⁴² សូមមើលមាត្រា ២៨៩ ដែលចែងត្រង់ចំណុចពាក់ព័ន្ធថា "... សាលាដំបូងសម្រេចជាក្រុមសមូហភាពដែលមាន ចៅក្រម ៣(បី) រូប ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ..."។

⁴³ សូមមើលមាត្រា ៣៤៨ ចំពោះករណីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌជាបទល្មើសមជ្ឈឹម តែសមាសភាពចៅក្រមមានបីរូបវិញ គឺមានលក្ខណៈផ្ទុយពីករណីនេះដោយហេតុថា ច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យចៅក្រមបន្តមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីជម្រះដដែល។

⁴⁴ ភាគីនាពេលនេះសំដៅលើ អយ្យការ ភាគីម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងចុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។

មិនស្របច្បាប់នៃតុលាការសាលាដំបូង ហើយសាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍មិនពិនិត្យ លើចំណុចនេះ តើភាគីអាចលើកយកចំណុចនេះជាមូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ដើម្បីឲ្យតុលាការកំពូល ច្រានចោលសាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍បានដែរទេ។ តាមទស្សនៈរបស់អ្នកនិពន្ធ ក្រមនីតិវិធី ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជាមិនបានកំណត់ជាក់លាក់ពីការបោះសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ា ដោយសារការមិនបានអះអាង បែបនេះនាពេលសវនាការនៅតុលាការជាន់ក្រោមនោះទេ។ ដូច្នោះភាគីនៅតែអាចលើកឡើង នៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខបាន ហើយតុលាការកំពូលអាចសម្រេចសេចក្តីឈរលើមូលដ្ឋាននេះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដោយសារក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌជាតុលាការសកម្ម ដូច្នោះ ទោះបីជាភាគីមិនលើកពីចំណុចនេះនៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខ ក៏តុលាការកំពូលអាចលើកឡើងពី សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបានដែរ។

ករណីទីបី គឺសមាសភាពនៃតុលាការមិនស្របច្បាប់ដែលហាមឃាត់វិសមិតភាពនៃមុខ ងារចោទប្រកាន់ ស៊ើបសួរ និងជំនុំជម្រះនៃចៅក្រម។⁴⁵ ការហាមឃាត់បែបនេះគឺមានគោល បំណងឲ្យរឿងក្តីត្រូវទទួលបានការកាត់សេចក្តី (ឬស៊ើបសួរ) ដោយបុគ្គលដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹង នីតិវិធីពីមុន ដើម្បីធានាអនាគតិ (ភាពមិនលម្អៀង)ជាអាទិ៍។ល។ ម្យ៉ាងទៀត ដូចដែលគេនិយាយ ប្រៀបធៀបជាទូទៅដោយប្រដូចទៅនឹងកីឡាបាល់ទាត់ ដែលមនុស្សម្នាក់មិនអាចជាកីឡាករ ផង និងជាអាជ្ញាកណ្តាលផងបាននោះទេ។ ករណីបែបនេះ អាចកើតមានឡើងដោយសារចៅក្រម ឬព្រះរាជអាជ្ញា អាចនឹងត្រូវបានតម្លើងតំណែង តែងតាំង ឬផ្លាស់ប្តូរទៅវិញទៅមកក្នុងចំណោម មុខងារទាំងនេះ។ ឧទាហរណ៍ ព្រះរាជអាជ្ញាដែលធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា (ចោទប្រកាន់) នៅសាលា ដំបូងខេត្ត-ក្រុង អាចត្រូវបានតែងតាំងជាចៅក្រម ជាអនុប្រធាន ឬជាប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ហើយជំនុំជម្រះលើរឿងក្តីដដែល ដែលខ្លួនធ្លាប់ធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា។ ចំណុចនេះ អាចមានបញ្ហា

⁴⁵សូមមើលមាត្រា ៥៤ “ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលខ្លួនបានចាត់ការក្នុង ឋានៈជាចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ បើពុំដូច្នោះទេ ការជំនុំជម្រះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ”។ សូមមើលផងដែរមាត្រា ២៨៨ “រវាងមុខងារចៅក្រម និងមុខងារជាព្រះរាជអាជ្ញា ឬជាព្រះរាជអាជ្ញារង គឺមានវិសមិតភាពនឹងគ្នាយ៉ាង ដាច់ខាត។ ចៅក្រមណាដែលបានបំពេញមុខងារក្នុងឋានៈជាព្រះរាជអាជ្ញា ជាព្រះរាជអាជ្ញារង ឬជាចៅក្រមស៊ើប សួរលើរឿងណាមួយ មិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងនោះបានទេ បើពុំដូច្នោះទេ សាលាក្រមនឹងត្រូវទុកជា មោឃៈ” និង មាត្រា ៣៧៤ “ចៅក្រមណាម្នាក់ដែលបានបំពេញកិច្ចចោទប្រកាន់ ឬស៊ើបសួរ ឬដែលបានចូលរួម ជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរួចហើយនោះ មិនអាចនឹងចូលរួមជំនុំជម្រះនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ក្នុងឋានៈជាប្រធាន ឬចៅក្រម ចំពោះរឿងដដែលនោះបានឡើយ”។ សូមមើលផងដែររដ្ឋធម្មនុញ្ញ មាត្រា ១២៩ថ្មី និងមាត្រា១៣១ថ្មី ដែលសំដៅ ការបែងចែកដាច់ពីគ្នាពីមុខងារធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញា (សម្រាប់ការចោទប្រកាន់ សូមមើលមាត្រា ៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្ម ទណ្ឌ) និងមុខងារជំនុំជម្រះក្តី ។

ចោទដែលមេធាវីអាចមើលរំលង ឬមិនបានប្តឹងសាទុក្ខលើចំណុចនេះ⁴⁶ នៅពេលដែលមេធាវី ទទួលការពារក្តីនៅតុលាការកំពូល ពុំបានថតចម្លងឲ្យបានសព្វគ្រប់នូវសំណុំរឿង ជាពិសេស តាមបទពិសោធន៍ជាក់ស្តែង ដែលក្រឡាបញ្ជីមួយចំនួនពុំបានថតចម្លងសំណុំរឿងទាំងមូលទុយ ដោយគ្រាន់តែបញ្ជាក់ថា យកតែផ្នែកសំខាន់ៗនៃសំណុំរឿងដែលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពារក្តីបាន ហើយ (ក្រឡាបញ្ជីពុំមែនជាមេធាវី មិនយល់ពីតួនាទីមេធាវី យុទ្ធសាស្ត្រ និងទ្រឹស្តីនៃរឿងក្តី របស់មេធាវី ហើយក៏មិនមែនជាតួនាទីរបស់ក្រឡាបញ្ជីក្នុងការធ្វើដូច្នោះដែរ⁴⁷)។

ដូច្នេះជាសរុបមក សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ មានជាអាទិ៍ដូចជា សាលា- ឧទ្ធរណ៍មានសមាសភាពចៅក្រមដដែល ក្នុងករណីរឿងក្តីដែលបង្វិលពីតុលាការកំពូលដើម្បី ជំនុំជម្រះសារជាថ្មីជាលើកទីពីរ ការមិនមានសមាសភាពបីរូបនៃចៅក្រមនៅសាលាដំបូងជំនុំ- ជម្រះសេចក្តីក្នុងរឿងក្តីបទឧក្រិដ្ឋ និងសមាសភាពនៃតុលាការដែលមានវិសមភាពនៃមុខងារ ចោទប្រកាន់ ស៊ើបសួរ និងជំនុំជម្រះ គឺជាមូលហេតុដែលមេធាវីអាចប្តឹងសាទុក្ខ ទៅតុលាការ កំពូល ដើម្បីច្រានចោលសាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍។

(នៅមានតនៅលេខក្រោយ)

⁴⁶ដូចបានអះអាងខាងលើ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌជាតុលាការសកម្ម ដូច្នេះតុលាការអាចលើកពីចំណុចនេះដោយ ឆន្ទានុសិទ្ធិបានដែរ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ នេះជាតួនាទីចម្បងរបស់មេធាវីក្នុងការជួយដល់តុលាការដើម្បីការពារ ប្រយោជន៍របស់កូនក្តី និងប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ ដែលត្រូវធ្វើការឲ្យបានអស់ពីចិត្តពីថ្លើមពីសមត្ថភាព (due diligent) មិនត្រូវពឹងលើតុលាការដោយហេតុថា តុលាការអាចប្រើឆន្ទានុសិទ្ធិបែបនេះបានទេ។

⁴⁷ជាពិសេសមេធាវីថ្មីដែលទទួលការពារក្តីបន្តនៅដំណាក់កាលតុលាការកំពូល។ សូមមើលផងដែរមាត្រា ១២៩ មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី ជាអាទិ៍។ ល។ មានការលើកឡើងជាញយដង អំពីបញ្ហានេះ ទាំងនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្ខា- សាលាមេធាវី ឬមហាសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំរបស់គណៈមេធាវីផងដែរ។ យ៉ាងណាក៏ដោយគេអាចយល់ថា នេះអាចជា កំហុសរបស់មេធាវីផងដែរ បើសិនជាខ្លួនមិនព្យាយាមតវ៉ាឲ្យអស់ពីចិត្តពីថ្លើមពីសមត្ថភាព(due diligent) ទៅ ក្រឡាបញ្ជីកាន់សំណុំរឿង ឬ ចៅក្រមទទួលបន្ទុក ឬអង្គភាពដែលគ្រប់គ្រងក្រឡាបញ្ជី ជាអាទិ៍។ ល។